

بررسی رابطه جهت گیری مذهبی درونی و بیرونی با نگرش به خیانت در زنان و مردان متاهل

صبا بهروش

تهران

Sababehravesh1989@gmail.com

چکیده

هدف از این مطالعه تعیین رابطه جهت گیری مذهبی درونی و بیرونی با نگرش به خیانت در زنان و مردان متاهل بود. پژوهش حاضر از نوع توصیفی همبستگی می باشد. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه زوجین مناطق ۲ و ۵ شهر تهران بود. نمونه شامل ۳۸۴ نفر بود که با استفاده از روش خوشه ای چندمرحله ای انتخاب شدند. به منظور جمع آوری داده ها از پرسشنامه جهت گیری مذهبی و پرسشنامه نگرش به خیانت زناشویی استفاده شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده ها از تحلیل ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه استفاده شد. نتایج نشان داد بین نگرش به خیانت با جهت گیری مذهبی درونی رابطه مستقیم معناداری وجود دارد ($p < 0/01$). همچنین نتایج نشان داد بین نگرش به خیانت با جهت گیری مذهبی بیرونی رابطه معناداری وجود ندارد ($p > 0/05$). نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد جهت گیری مذهبی درونی می تواند نگرش به خیانت زناشویی را پیش بینی نماید. با این حال جهت گیری مذهبی بیرونی نتوانست نگرش به خیانت زناشویی را پیش بینی نماید. به طور کلی بر اساس یافته های این مطالعه می توان گفت که جنبه های مذهبی درونی می توانند احتمال بروز خیانت زناشویی را کاهش دهند.

کلید واژه: زوجین، جهت گیری مذهبی، نگرش به خیانت

مقدمه

شرکت در روابط خارج از حیطه زناشویی یا همان خیانت دارای شیوع قابل توجهی در محیطهای بالینی و عادی می باشد که آشفته‌گی‌های قابل توجهی را برای افراد مرتکب آن و نیز همسران آن‌ها به وجود می آورد (سودانی، ۱۳۹۱). در مطالعه‌ای بر روی ۱۶۰ فرهنگ مختلف نشان داده شد بی وفایی یکی از عمده ترین دلایل ذکر شده برای طلاق است. همچنین مطالعات زیادی نشان داده اند که واکنش فرد نسبت به خیانت همسر، شبیه علائم استرس پس از ضربه روانی، همچون علائم شوک، سردرگمی، خشم، افسردگی، آسیب دیدن عزت نفس و کاهش اعتماد به نفس در مسائل شخصی و جنسی است (براون^۱، ۲۰۱۱؛ دریگوتاس و همکاران، ۱۹۹۹). لیکن علایم ناشی از خیانت شباهت بسیاری با افسردگی دارد؛ ناتوانی در لذت بردن از زندگی، کاهش شدید انگیزه، اختلال در خواب و بیداری صبحگاهی و احساس خستگی و کوفته‌گی شدید در صبح‌ها از علایم شکست عاطفی است. کاهش یا افزایش شدید اشتها، گرایش به رفتارهای اشتباه مثل استعمال سیگار، افت شدید میل جنسی در مردان و برهم خوردن سیکل قاعدگی در زنان، بی هدف بودن و افزایش میل به خودکشی یا دیگرکشی از علایم بیماری محسوب می شود (دریگوتاس و بارا، ۲۰۰۱). پاسخ شناختی مهم دیگری که موقع کشف رابطه فرا زناشویی ابراز می شود، تغییر در باورهای فرد نسبت به همسر و رابطه با او می باشد.

نتایج پژوهش‌ها حاکی از آن است که پس از افشای خیانت همسر، خانواده‌ها با مسائلی نظیر بحران زناشویی، تضعیف عملکرد در نقش‌های والدینی و مشکلات شغلی روبرو می شوند. از دیگر پیامدهای خیانت همسر می توان به مسائلی نظیر ضرب و شتم، قتل همسر و اقدام به خودکشی اشاره کرد. حتی در بسیاری از موارد شوهران، همسران خود را به دلیل وجود نفر سوم (معشوق) می کشند (گمر^۲، ۲۰۱۳). تمامی عواقب یاد شده خود به نوعی نشان می دهد که خیانت زناشویی معضل بزرگی است که آسیب‌های روانی از جمله اضطراب، افسردگی و استرس را برای فرد به دنبال دارد

دلایل متعددی را می توان به عنوان عوامل موثر بر خیانت زناشویی برشمرد که با توجه به تفاوت‌های فردی این دلایل یا عوامل، ممکن است در افراد مختلف و جوامع گوناگون و حتی در زمان‌های مختلف، متفاوت باشد.

^۱ Brown
^۲ Gemmer

بررسی نگرش و تمایل افراد به خیانت زناشویی نشان می دهد که احتمالاً به دلیل نوعی پوچی و خلا و بی معنایی در زندگی افراد زندگی را موقتی و پوچ تلقی نموده و در این حالت احتمال عدم تعهد در زندگی کاهش می یابد. به نظر می رسد آنچه که می تواند معنای زندگی را افزایش داده و باعث افزایش رفتارهای متعهدانه شود جهت گیری دینی و عقاید مذهبی است. به نظر می رسد افرادی که جهت گیری مذهبی درونی دارند با تکیه بر اعتقادات و ارزش های ذاتی از افکار وسوسه آمیز و نگرش های خیانتکارانه خودداری کنند. جهت گیری مذهبی عامل مهمی است که افراد را در مقابل رفتارها و نگرش های منفی ایمن می سازد. مذهب از طریق نگرش مثبتی که به افراد می دهد حوادث زندگی را معنادار می سازد و این معناداری باعث می شود که افراد مذهبی مشکلات روانی کمتری را تجربه کرده و از سلامت روانی بهتری برخوردار باشند (کیم^۲، ۲۰۰۳). مذهب تأمین کننده مجموعه ای از شناخت های اجتماعی است و افکار معناداری در مواجهه با رنج ها و تحمل سختیها و دشواری ها ارائه می دهد و باعث خویشتن داری فردی می گردد (مالتبی، گارنر و لوئیس، ۱۹۹۹). کانر، دیویدسون و لی^۴ (۲۰۰۳) نیز در پژوهشی به بررسی این که مقابله دینی می تواند بر شدت آسیب تأثیر داشته باشد و تعهد را افزایش دهد، پرداختند و نشان داده اند که ایمان موجود در معنویت می تواند به عنوان یک روش محافظتی در برابر شدت آسیب عمل کرده و آن را کنترل کند.

به طور کلی بر اساس مطالب گفته شده به نظر می رسد که جهت گیری مذهبی با ایجاد هدف و تعهد به زندگی می تواند نگرش به خیانت را کاهش دهد. افرادی که زندگی را معنا دار دانسته و آن را هدفمند می دانند به ارزش ها و اعتقادات مذهبی پایبند بوده و این مسئله باعث افزایش تعهد آن ها به زندگی می شود. اعتقادات و ارزش های مذهبی می تواند نگرش ها و افکار فرد را برای خویشتن داری و مقابله با وسوسه های خیانتکارانه کاهش دهد. با این حال بررسی مطالعات و شواهد موجود مبین آن است که در رابطه با خیانت زناشویی بیشتر بر جنبه های ارتباطی زناشویی متمرکز بوده اند و کمتر بر عوامل مذهبی در رابطه با نگرش به خیانت توجه شده است. بنابراین در این مطالعه بر آنیم تا که در غالب یک مطالعه میدانی به بررسی نقش پیش بینی کننده جهت گیری مذهبی در ارتباط با نگرش به خیانت در زنان و مردان متأهل بپردازیم.

روش

^۲ Kim

^۴ Connor, Davidson, Lee

طرح تحقیق

با توجه به اینکه پژوهشگر به دنبال بررسی رابطه بین جهت گیری مذهبی با نگرش به خیانت زوجین شهر تهران است، پژوهش حاضر از نوع توصیفی همبستگی می باشد.

جامعه آماری، حجم نمونه و روش نمونه گیری

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه زوجین مناطق ۲ و ۵ شهر تهران است. بعبارت دقیق تر، مردان و زنانی که با هم ازدواج کرده و در این مناطق از تهران زندگی می کنند بدون محدودیت سن و با مدت زمان ازدواج ۲ سال و بالاتر. از افراد جامعه مورد مطالعه تعداد ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه انتخاب و پرسشنامه ها بین آن ها توزیع شد. روش نمونه گیری حاضر از نوع خوشه ای چندمرحله ای بود.

ابزار پژوهش

مقیاس جهت گیری مذهبی : این پرسشنامه که توسط آلپورت (۱۹۶۳) ساخته شده است مشتمل بر ۲۱ پرسش چهار گزینه ای است که میزان جهت گیری مذهبی افراد را می سنجد. گزینه های کاملاً مخالفم و تقریباً مخالفم، گزینه های منفی و تقریباً موافقم و کاملاً موافقم گزینه های مثبت این پرسشنامه اند. در این مقیاس، گزینه عبارات ۱-۱۲ که جهت گیری مذهبی بیرونی را می سنجد، از کاملاً مخالف تا کاملاً موافق اند و در ۹ ماده ی بعدی، یعنی شماره های ۱۳-۲۱ که جهت گیری مذهبی درونی را اندازه می گیرند، پاسخ برعکس است. این مقیاس، بر مبنای نمره گذاری لیکرت می باشد. عبارت های بدون پاسخ نمره ۳ می گیرند. جان بزرگی اعتبار این مقیاس را در یک گروه نمونه ۲۳۵ نفری از دانشجویان دانشگاه های تهران با اعتبار ۰/۷۳ بر اساس آلفای کرونباخ گزارش کرده است (حجی پور، ۱۳۹۰، ص ۵۶۹) برای بررسی روایی در پژوهش شفیعی و همکاران (۱۳۹۱)، از تحلیل مولفه های اصلی با چرخش ابلیمین استفاده شد و ساختار ساده ی دو عاملی به دست آمد که می توانست به ترتیب ۱۴/۰۲ و ۲۸/۰۶ از واریانس جهت گیری مذهبی را بیان کند. در بررسی پایایی مقیاس یاد شده، آلفای کرونباخ جهت گیری مذهبی بیرونی ۰/۷۱، و جهت گیری درونی ۰/۶۲ به دست آمد.

مقیاس نگرش به خیانت زناشویی: این مقیاس توسط مارک واتلی تهیه شده است. این مقیاس دارای ۱۲ عبارت است که هر سوال در طیف هفت گانه، از بسیار موافق تا بسیار مخالف است (واتلی، ۲۰۰۶) عبارت ها شامل جملاتی راجع به احساسات منفی و مثبت نسبت به مقوله خیانت است و هدف از این سنجش، نوع احساسات و تفکر افراد نسبت به مسائل مربوط به خیانت زناشویی است و در واقع این مقیاس، مقدار تمایل و میزان

پذیرندگی و یا رد کنندگی خیانت را از منظر افراد مختلف می‌سنجد. در ایران این مقیاس توسط عبدالله زاده (۱۳۸۹) در بین ۰۳۰ نفر از زنان و مردان ساکن شهر های علی اباد و بهشهر که به صورت تصادفی انتخاب شده بودند اجرا شد و آلفای کرباخ ۰/۸۶ به دست آمده است.

روش گرد آوری اطلاعات

در این مطالعه ابتدا از شهر تهران از بین مناطق ۲۲ گانه مناطق ۲ و ۵ انتخاب گردید. سپس از بین مناطق مورد نظر هر کدام ۲ سرای محله به صورت تصادفی انتخاب شد. سپس از بین این سرای محله ۴ کلاس مهارت های زندگی انتخاب گردید. در نهایت تعداد ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه انتخاب و پرسشنامه ها بین آن ها توزیع شد. به منظور تعیین حجم نمونه از جدول مورگان و کرجسی استفاده شد. با توجه به اینکه تعداد کل زوجین با احتساب زنان و مردان در مناطق ۲ و ۵ شهر تهران بیشتر از ۱۰۰۰۰۰ نفر می باشد لکن حجم نمونه بر اساس جدول مورگان کرجسی به طور تقریبی ۳۸۴ نفر است. پس از جمع آوری پرسشنامه ها تعداد ۲۰ پرسشنامه به صورت ناقص و ناکامل پر شده بود. در نهایت اطلاعات مربوط به ۳۶۴ نفر وارد و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در این مطالعه با توجه به اینکه داده از نوع فاصله ای بودند با استفاده از تحلیل همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه مورد تحلیل قرار گرفت. لازم به ذکر است که قبل از بررسی فرضیه ها در تحلیل استنباطی پیش فرض های آزمون های مورد استفاده (از جمله؛ روابط خطی و چند هم خطی، کجی، کشیدگی، نرمالیت، استقلال پسماندها و...) نیز با استفاده از روش های مناسب بررسی شد. تمامی تحلیل های صورت گرفته در این مطالعه با استفاده از برنامه SPSS نسخه ۲۲ انجام گردید.

یافته ها

در این مطالعه ۳۶۴ نفر مورد بررسی قرار گرفتند که از این تعداد تعداد مردان با ۱۷۹ نفر کمتر از زنان ۱۸۰ نفر بود. میانگین سنی این افراد ۳۵/۷۴ سال و از دامنه ۲۴ سال تا ۵۴ سال متغیر بود. در ادامه میانگین و انحراف استاندارد نمرات جهت گیری مذهبی و گرایش به خیانت زناشویی در کل نمونه آمده است.

جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد نمرات جهت گیری مذهبی

میانگین	انحراف استاندارد	حداقل	حداکثر	
۳۳/۶۴	۷/۰۳	۱۹	۴۹	جهت گیری مذهبی بیرونی
۲۸/۲۱	۳/۵۶	۲۰	۳۵	جهت گیری مذهبی درونی
۳۸/۵۰	۱۴/۸۱	۱۲	۷۶	نگرش به خیانت

جهت بررسی روابط جهت گیری مذهبی با نگرش به خیانت با توجه به اینکه این متغیرها در سطح مقیاس فاصله ای می باشند، از همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج مربوط به تحلیل همبستگی پیرسون در جدول ۲ گزارش شده است.

جدول ۲. نتایج تحلیل همبستگی پیرسون بین جهت گیری مذهبی و نگرش به خیانت

متغیر ملاک	متغیر پیش بین	ضریب همبستگی پیرسون	تعداد (N)	سطح معناداری (P)
نگرش به خیانت	جهت گیری مذهبی بیرونی	-۰/۰۹۴	۳۶۴	۰/۰۷۲
	جهت گیری مذهبی درونی	-۰/۴۲۳	۳۶۴	۰/۰۰۰

یافته های جدول ۲ حاکی از آن است که بین نگرش به خیانت با جهت گیری مذهبی درونی رابطه معناداری وجود دارد. این در حالی است که بین نگرش به خیانت و جهت گیری مذهبی بیرونی رابطه معناداری وجود ندارد. بر اساس این نتایج می توان گفت با افزایش جهت گیری مذهبی درونی گرایش به خیانت کمتر می شود. جهت گیری مذهبی بیرونی نیز رابطه ای با نگرش به خیانت ندارد. به منظور تعیین دقیق تر رابطه و همچنین تشخیص سهم جهت گیری مذهبی در تبیین نگرش به خیانت از تحلیل رگرسیون چند متغیره استفاده شد. در این تحلیل جهت گیری مذهبی به عنوان متغیر پیش بین و نگرش به خیانت به عنوان متغیر ملاک وارد معادله رگرسیون شدند. نتایج این تحلیل در جداول بعد گزارش شده است.

جدول ۳. ضریب همبستگی چندگانه (ضریب رگرسیون) برای پیش بینی نگرش به خیانت

مدل	R	R ²	R ² تعدیل شده	خطای معیار برآورد
پیش بینی نگرش به خیانت از روی متغیرهای پیش بین	۰/۱۷۱	۰/۱۲۱	۰/۱۱۸	۱۲/۷۱

جدول ۴. تحلیل واریانس نمرات نگرش به خیانت بر متغیرهای پیش بین

شاخص آماری	مجموع مجدورات	درجه آزادی	میانگین مجدورات	F	سطح معناداری (P)
رگرسیون	۳۱۰۱۰/۹۱	۸	۳۸۷۶/۳۶	۲۸/۲۵	۰/۰۰۰
باقیمانده	۴۸۷۱۰/۰۸	۳۵۵	۱۳۷/۲۱		
مجموع	۷۹۷۲۱	۳۶۳			

جدول ۴ مقادیر R ، R^2 و R^2 تعدیل شده مشاهده می گردد. در این جدول مقدار R^2 تعدیل شده بسیار مهم بوده و میزان برازننگی مدل را نشان می دهد. مقدار این ضریب بین ۰ تا یک می باشد که هرچه به یک نزدیکتر شود دقت بیشتر مدل را نشان می دهد. همانطور که ملاحظه می گردد این مقدار در تحلیل فوق برابر با ۰/۱۱ می باشد که نشان می دهد ۱۱ درصد تغییرات نگرش به خیانت به متغیرهای پیش بین وابسته است. علاوه بر این جدول در جدول دوم مقدار ANOVA گزارش شده که آن مقدار اعتبار آماری مدل را ارزیابی می کند. با توجه به اینکه سطح معناداری در این جدول کمتر از ۰/۰۰۱ می باشد می توان تاثیر متغیرهای پیش بین در متغیر ملاک را از لحاظ آماری پذیرفت. حال از آنجا که مقدار ضریب رگرسیون معنادار می باشد می توان به وسیله جدول ضرایب رگرسیون استاندارد شده و استاندارد نشده میزان اهمیت و معناداری هر یک از مولفه های متغیر پیش بین را در تعیین متغیر ملاک به تفکیک مشخص نمود.

جدول ۵. ضرایب رگرسیون استاندارد شده و استاندارد نشده

متغیر	ضرایب استاندارد نشده		ضرایب استاندارد شده		سطح معناداری
	B	خطای استاندارد	Beta	t	
(Constant)	۱۰۸/۷۷	۷/۵۹۷		۱۴/۳۱	۰/۰۰۰

جهت گیری مذهبی بیرونی	-۰/۱۴۲	۰/۰۹۹	-۰/۰۶۷	-۱/۴۳	۰/۱۵۳
جهت گیری مذهبی درونی	-۰/۶۵۲	۰/۲۳۹	-۰/۱۵۷	-۲/۷۲	۰/۰۰۷

بر اساس نتایج جدول و با توجه به سطوح معناداری تنها جهت گیری مذهبی درونی می تواند نگرش به خیانت زناشویی را پیش بینی نمایند. با توجه به ضریب بتا می توان گفت تغییری به اندازه یک انحراف معیار در جهت گیری مذهبی درونی موجب ۰/۱۵- انحراف معیار تغییر در میزان نگرش به خیانت زناشویی می شود.

بحث و نتیجه گیری

نتایج این مطالعه نشان داد بین نگرش به خیانت با جهت گیری مذهبی درونی رابطه معناداری وجود دارد. این در حالی است که بین نگرش به خیانت و جهت گیری مذهبی بیرونی رابطه معناداری وجود ندارد. بر اساس این نتایج می توان گفت با افزایش جهت گیری مذهبی درونی گرایش به خیانت کمتر می شود. جهت گیری مذهبی بیرونی نیز رابطه ای با نگرش به خیانت ندارد. این نتایج با یافته های آرتربام (۲۰۰۲)، آتکینز و کسل (۲۰۰۸)، باردت و همکاران (۲۰۰۷)، بلو و هارتنت (۲۰۰۵) و ویسمن، گوردون و چاتاو (۲۰۰۷)، رسولی و سلطانی (۱۳۹۱)، فتحی آشتیانی و عرب نیا (۱۳۸۵)، شطی و همکاران (۱۳۸۳)، ماهونی و دیگران (۲۰۰۹)، لامبرت و دولاهیت (۲۰۰۶) همخوان است.

همخوان با این مطالعه رسولی و سلطانی (۱۳۹۱)، در پژوهشی به مقایسه و بررسی رابطه جهت گیری مذهبی و عمل به باورهای دینی با سازگاری زناشویی در طلاب و دانشجویان پرداختند، یافته های آن ها نشان داد که بین جهت گیری مذهبی و سازگاری زناشویی رابطه وجود دارد، بین عمل به باورهای دینی و سازگاری زناشویی در هر دو گروه رابطه وجود دارد، طلاب نسبت به دانشجویان از جهت گیری مذهبی، عمل به باورهای دینی و سازگاری زناشویی بالاتری برخوردارند، افراد مذهبی به دلیل باورهای مذهبی از رضایت مندی زناشویی و سازگاری بالاتری برخوردار هستند. هم چنین اعمال و باورهای مذهبی در افزایش رضایت مندی، سازگاری زناشویی و فرایند حل تعارض تأثیر دارد. فتحی آشتیانی و عرب نیا (۱۳۸۵)، در پژوهش خود نشان دادند که اعتقادات دینی و تقیدات مذهبی بر تمامی ابعاد زندگی انسان از جمله روابط خانوادگی اثرگذار است، به طوری که باورهای مذهبی هم در بروز و هم در حل اختلافات زناشویی نقش مهمی دارد. شطی و همکاران (۱۳۸۳)، در پژوهشی با عنوان بررسی تأثیر اعتقادات مذهبی بر روی فشارهای روانی نشان دادند که اعتقادات شناختی افراد

مذهبی به آنان در مقابله با فشار روانی کمک می‌کند. ماهونی و دیگران (۲۰۰۹)، بعد از بررسی تحقیقات خود به این نتیجه رسیدند که عمل به باورهای دینی موجب افزایش مشارکت کلامی، افزایش میزان شادکامی، کاهش چشمگیر پرخاشگری کلامی و تعارض‌ها و اختلافات زناشویی شده است. لامبرت و دولاهیت (۲۰۰۶) در پژوهشی به بررسی این موضوع پرداخته‌اند که مذهب چگونه می‌تواند به پیش‌گیری، حل و مغلوب ساختن تعارض زناشویی کمک کند. نتایج بررسی آن‌ها نشان می‌دهد که مذهب می‌تواند در سه جهت به فرایند حل تعارض کمک کند: ۱. حل تعارض، ۲. پیش‌گیری از وقوع مشکل، ۳. آشتی در روابط. لذا با توجه به نتایج مطالعات پیشین و این یافته پژوهش می‌توان گفت که بین جهت‌گیری مذهبی با تعارضات زناشویی در بین زوجین رابطه وجود دارد.

برخی از مطالعات قدیمی نتایج اولیه ارتباط همبستگی بین حضور در مراسم مذهبی و خیانت زناشویی نیافتند (برای مثال، بلامستین، و سوارتز، ۱۹۸۳) اما نتایج جدیدتر نشان می‌دهند که شرکت در مراسم مذهبی همراه با کاهش خطر درگیری در خیانت زناشویی است (آتکینز، باکوم، و جاکوبسن، ۲۰۰۱؛ باردت و همکاران، ۲۰۰۷؛ آتکینز و کسل، ۲۰۰۸؛ ویلیامز، ۲۰۱۰). آتکینز و کسل (۲۰۰۸) معتقدند که حضور در مراسم و نه ایمان و نزدیکی به خدا، عبادت، و یا دیگر متغیرهای مذهبی به طور معکوسی با خیانت زناشویی مرتبط بود. پژوهشگران توضیح دادند که متغیر حضور تنها متغیر مطالعه بود که شامل تعامل با دیگران و از جمله همسر بود. به عبارت دیگر حضور در مراسم نسبت به دعا کردن یک نوع از تعهد عمومی تر به حساب می‌آید. بنابراین تعهد ارزشمندتری است نه فقط به خاطر زمان و انرژی صرف شده بلکه به این خاطر که گروه‌ها و هنجارهای اجتماعی می‌توانند رفتار را توجیه کنند (آتکینز و کسل، ۲۰۰۸؛ لیو، ۲۰۰۰). بنابراین حضور در مراسم‌های مذهبی به زوجها این امکان را می‌دهد که با زوج‌های دیگر ارتباط داشته و رضایت زناشویی بیشتری داشته باشند. باردت و همکاران (۲۰۰۷) مطالعه‌ای را برای تعیین این موضوع انجام دادند که آیا پیوستگی مذهبی، مشارکت و عقاید مرتبط با کتاب مقدس می‌تواند بر تفاوت در خیانت زناشویی را توضیح دهد یا خیر؟ آن‌ها دریافتند که داشتن هر گونه پیوستگی مذهبی (کاتولیک، باپتیست، و پروتستان) احتمال خیانت زناشویی را در مقایسه با کسانی که پیوستگی مذهبی ندارند، کاهش می‌دهد. آن‌ها همچنین دریافتند کسانی که در مراسم کلیسا شرکت می‌کنند به میزان کمتری در خیانت زناشویی درگیر می‌شوند. و سرانجام کسانی که انجیل را سخن خداوند می‌دانستند نسبت به کسانی که به این موضوع باور نداشتند بیشتر درگیر خیانت زناشویی می‌شدند. این امر می‌تواند به خاطر دستورات روشن کتاب مقدس در خصوص محکوم کردن خیانت جنسی زناشویی باشد (باردت و همکاران،

۲۰۰۷). بلو و هارتنت (۲۰۰۵) به این نتیجه رسیدند که اگرچه به نظر می رسد مذهب بر تصمیم به درگیر شدن در خیانت زناشویی تاثیر می گذارد اما تحقیق در این زمینه هنوز محدود است. به طور خاص باید گفت که تحقیق در خصوص معنویت لازم به نظر می رسد زیرا برخی از مردم در مواقعی خود را مذهبی، برخی اوقات معنوی و گاهی هم مذهبی و هم معنوی می نامند. مذهب در واقع به این معناست که شخص با یک مذهب خاص شناسایی می شود اما معنویت به معنای حفظ رابطه مداوم با خدای خویش است. معنویت عمدتاً به عنوان دلبستگی به ارزش ها و اخلاقیات در نظر گرفته می شود و لزوماً به معنای وابستگی به یک مذهب خاص نیست. بعلاوه تحقیقی در خصوص رابطه بین خیانت زناشویی و وابستگی های مذهبی انجام نگرفته است و با توجه به فقدان پژوهش در این زمینه سوالات مربوط به ابزار سنجشی از این بخش فقط حضور در مراسم مذهبی را در بر می گیرند که به نظر می رسد حمایت شده ترین متغیر باشد.

به طور کلی در تبیین این نتایج می توان گفت دین همان احساسات، اعمال، و تجارب فردی انسان ها در خلوت خودشان است به صورتی که خود را در برابر پروردگار ببیند (هیل و همکاران، ۲۰۰۰). بنابراین فردی که خود را در برابر خداوند احساس می کند نسبت وی نیز احساس تعهد و پابندی خواهد نمود. به نظر می رسد باورهای اساسی دینی به عنوان یک عامل مهم و کلیدی در افزایش تعهد به یک واقعیت برتر است. دین ترکیبی از باورها و شیوه های ترویج شده توسط نهادهای مذهبی است که رفتار، نگرش، ارزش ها و باورهای فرد نسبت به خداوند را شکل می دهد (اسکرام و همکاران، ۲۰۱۲). بنابراین دینداری و معنویت به صورت باورهای فردی و رفتار فرد در ارتباط با ارزش های فوق طبیعی و ارزش های راسخ می تواند تعهد را نسبت به دیگران افزایش دهد. با توجه به مورد گفته شده می توان انتظار داشت که اعتقاد واقعی به خداوند باعث می گردد که فرد در برابر ذات الهی نیز مسئولیت پذیر باشد.

علازغم نتایج به دست آمده باید در نظر داشت که نگرش شرکت کننده ها در آزمون به پرسش نامه های مورد استفاده، میزان همکاری آن ها با پژوهش گر و میزان صداقت و علاقه ی آن ها در پاسخ گویی به سوالات از محدودیت هایی است که تقریباً از اراده و کنترل پژوهش گر خارج است و می تواند نتایج پژوهش را تحت تاثیر قرار دهد. پیشنهاد می شود پژوهش های از این دست در نمونه های بزرگ تر و گسترده تر انجام پذیرد. با توجه به این که تعمیم نتایج پژوهش حاضر به دیگر شهرها به دلیل تفاوت های فرهنگی منطقی نیست لذا پیشنهاد می گردد پژوهش هایی از این دست در دیگر شهرها و استان های کشور انجام شود. در نهایت پیشنهاد می شود که

پروتکل های آموزش مبتنی بر روش های مذهبی و همچنین راهبردهای عملیاتی مبتنی بر مذهب درمانی برای ارتقاء روابط متعهدانه زوجین تهیه گردد.

منابع

- رسولی، رویا؛ سلطانی، سمیه. (۱۳۹۱). مقایسه و بررسی رابطه جهت گیری مذهبی و عمل به باورهای دینی با سازگاری زناشویی در طلاب و دانشجویان. فصلنامه خانواده پژوهی، ۸، ۳۲، ۴۲۷-۴۳۹.
- سودانی، منصور؛ کریمی، جواد؛ مهرابی زاده هنرمند، مهناز و نیسی، عبدالکاسم. (۱۳۹۱). اثربخشی زوج درمانی هیجان مدار بر کاهش آسیب های ناشی از خیانت همسر. نشریه تحقیقات علوم رفتاری. ۱۰، ۴، ۲۵۸-۲۶۸.
- شعلی، مدینه؛ قدس بین، فریبا و زیادلود، سمانه. (۱۳۸۳). نقش دعا و مذهب در مقابله با استرس، مجموعه مقالات ششمین سمینار سراسری بیماریهای ناشی از استرس، دانشگاه علوم پزشکی فارسی، انتشارات دانشگاه.
- شولتز، دوآن. (۱۹۷۷). ترجمه گیتی خوشدل (۱۳۸۴). روانشناسی کمال: الگوی شخصیت سالم. تهران: نشر پیکان.
- عبدالله زاده، حسین. (۱۳۸۶). بررسی رابطه هوش هیجانی و پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پایه سوم راهنمایی پسر در درس زبان انگلیسی. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه علوم تربیتی. دانشگاه فردوس مشهد.
- فتحی آشتیانی، علی و عرب نیا، علی رضا. (۱۳۸۵). بررسی رابطه بین تقیدات مذهبی و سازگاری زناشویی. فصلنامه خانواده پژوهی. ۵، ۲، ۵۵-۶۷.
- فرانکل، و. (۲۰۰۰). انسان در جستجوی معنی. ترجمه صالحیان و میلانی، ۱۳۸۵، تهران: انتشارات درسا.
- کاوه، سعید. (۱۳۸۳). روانشناسی بی وفایی و خیانت. تهران: انتشارات هنرهای اندیشه. ۸۴-۹۳.
- کشمیری، مهدیه؛ عرب احمدی، فاطمه. (۱۳۸۷). هنجاریابی مقدماتی آزمون هوش معنوی در دانشجویان دانشگاه منابع طبیعی شهر گرگان. پایان نامه رشته روان شناسی عمومی پیام نور. بهشهر.
- گلاس، دلبیو. (۱۳۸۳). یکپارچه گی بدون شکست. ترجمه خوش نیت و برازنده. مشهد: انتشارات محقق. ۱۳۲-۱۴۱.
- هارلی، اف. ویلارد، سی ایچ. (۱۳۸۵). آزادی خیانت. مترجم حسینی و آرام نیا. تهران: انتشارات نو اندیش. ۴۷-۶۲.
- Adamopoulou, E. (2013). New facts on infidelity. Economics Letters, 121, 3, 458-462.
- Atkins, D. C., & Kessel, D. E. (2008). Religiousness and infidelity: Attendance, but not faith and prayer, predict marital fidelity. Journal of Marriage and Family, 70, 407-418.
- Burdette, A. M., Ellison, C. G., Sherkat, D. E., & Gore, K.A. (2007). Journal of Family Issues, 28(12), 1553-1581.
- Connor K. M, Davidson JR, Lee L. (2003). Spirituality, resilience, and anger in survivors of violent trauma: A community survey. J Trauma Stress, 16(5): 487-494.
- Drigotas, S. M., & Barta, W. (2001). The cheating heart: Scientific explorations of infidelity. Current Directions in Psychological Science, 10(5), 177-180.
- Ein-Dor, T., Perry, A., Hirschberger, G., Birnbaum, E. G., & Deutsch, D. (2015). Coping with mate poaching: Gender differences in detection of infidelity-related threats. Evolution & Human Behavior, 36, 17-24.

- Gemmer, S. J. (2013). Exploring Infidelity: Developing the GEM RIM (Gemmer's Risk of Infidelity Measure). Dissertations: ohaio.
- Jones, D., Weiser, D. A. (2014). Differential infidelity patterns among the Dark Triad, Personality and Individual Differences, 57, 20-24
- Kim, E. A. (2003) Religious influences and personal and societal well-being. social indicator .research,62,149-170
- Lambert, N. M, Dollahite D. C. (2008). The threefold cord: Marital commitment in religious couples. J Fam Issues. 2008; 29(5): 592-614.
- .Loewenthal KM. (1995). Mental health and religion. London: Chapman & Hall
- Mahoney A. (2005). Religion and conflict in marital and parent-child relationships. J Soc Issues. 61(4): 689-706.
- Nasel, D. (2004), "Spiritual orientation in relation to spiritual intelligence: A consideration of traditional, Christianity and new age/individualistic spirituality", Unpublished Doctoral .Dissertation, University of South Australia
- Pham, M., Shackelford, T., Sela, Y. (2013). Women's oral sex behaviors and risk of partner infidelity, Personality and Individual Differences, 55, 4, 446-449
- Shoaakazemi, M., et al. (2015). The effect of logo therapy on improving the quality of life in girl students with PTSD, 23.
- Whisman, M. A., Dixon, A. E., & Johnson, B. (1997). Therapists' perspectives of couples problems and treatment issues in couple therapy. Journal of Family Psychology, 11, 361-366.
- Zhang, Q. (2007). Family communication patterns and conflict styles in Chinese parent – child relations. Communication Quarterly. 2007;55:113-128.